

Dubbel

BUREAUDIRECTEUR &

leven

PORTRETSCHILDER RICHARD VAN KLOOSTER

Sarah Westerveld,
olieverf op linnen,
2017, 80 x 100 cm.

Richard van Klooster
aan het werk in zijn
atelier.
(foto: Jan Luijk)

Als eigenaar van communicatiebureau Fronttaal is hij dagelijks bezig met de reuring van de zakelijke markt: snel schakelen om deadlines te halen. Achter de schildersezel vindt hij juist de verstillings. 'In mijn atelier bepaalt het materiaal mijn tempo,' vertelt portretschilder Richard van Klooster. Portret van een dubbelleven.

Van Klooster hield zijn werk als portretschilder altijd een beetje onder de pet. Zijn werk met Fronttaal voerde de boventoon. Inmiddels schildert hij uitsluitend nog in opdracht. Van jonge muze tot koning Willem-Alexander. 'Ik ben zeer klassiek gevormd en ging naar de academie in een tijd dat realisme oubollig werd gevonden. Nu is de stemming volledig gekanteld: figuratie is terug in hedendaagse kunst en er is ook weer ruimte voor mijn stijl van schilderen.'

Het is lastig voor te stellen dat de kwaliteit van jouw portretten ter discussie zou staan. Wat is er veranderd? 'Realistische portretkunst is weer in zwang. De toegenomen belangstelling zie je bijvoorbeeld terug in een programma als Sterren op het doek dat maar liefst tien seizoenen op tv was. De herwaardering van het klassieke zie je ook terug in de musea. Waren alle muren in musea wit, nu zijn donker kleurgebruik en alle decoraties weer terug. Vaak hangen schilderijen weer op klassieke wijze boven elkaar. Die golfbewegingen horen bij de kunstwereld.'

Hoe begon je loopbaan als kunstschilder? Was je al op jonge leeftijd getalenteerd? 'Toen ik heel jong was, zag een collega van mijn vader tekeningen van mij. Hij vond dat ik talent had en ging mij tekenles geven. Uiteindelijk ging ik van mijn veertiende tot mijn twintigste in de leer bij frater Beatus Nijs. Hij leerde mij kijken en tekenen. De academie lonkte, maar daar vonden ze mijn werk te klassiek. Ik heb het dan over de jaren

Van Klooster met op de achtergrond het portret van Joop van den Ende. (foto: Arno Hoogwerf)

waarin hedendaagse kunst abstract hoorde te zijn. Goed beschouwd was de academie toen vreselijk dogmatisch. Zozeer zelfs dat ik ben gestopt en ging werken als grafisch ontwerper. Na een uitstapje bij een architectenbureau rolde ik zodoende met mijn bureau Fronttaal in de vastgoedcommunicatie. Al die jaren bleef ik schilderen – puur voor mezelf en voor intimi.'

Kun je deze slingerbeweging in de waardering van kunst eigenlijk verklaren? 'Volgens mij zit dat in identiteit. Je ziet dat we in Nederland massaal op zoek zijn naar onze identiteit. Culturen lopen door elkaar. Wat maakt ons nu tot Nederlander? Een illustrerend voorbeeld vind ik het Rijksmuseum: in het algemeen zijn wij nuchtere Hollanders nooit uitgesproken trots geweest op het Rijks. Ruim vijf jaar na de heropening is de waardering enorm, ook voor het gebouw

Onthulling van het schilderij van Gerdi Verbeet in 2014. (foto: Anton van Daal)

Prof. dr. Jan Peter Balkenende, olieverf op linnen, 2013, 80 x 100 cm.

‘Ook in de portretkunst is het essentieel om je te verplaatsen in de doelgroep’

zelf. De zoektocht naar identiteit zie je ook terug in de kunst. Zo is fotografie in de stijl van de zeventiende eeuw mateloos populair. De bekende stillevens uit de Gouden Eeuw, maar ook eigentijdse mensen met een historiserende molensteenkraag om.'

De herwaardering van realistische schilderkunst zit ongetwijfeld in meer dan de collectieve zoektocht naar identiteit? 'Zeer zeker. Beschouw het ambachtelijke als een tegenpool van het vluchtige digitale. In die zin is de herwaardering voor goed vakmanschap in brede zin ook wel verklaarbaar. Wat ik maak is niet honderd procent creatief. Het is juist ambachtelijk registrerend wat ik doe.'

Hoe ga je eigenlijk te werk? Kan iemand met een agenda als Joop van den Ende wel tijd vrijmaken om urenlang te poseren? 'Dat gaat inderdaad niet, daarom maak ik een fotoserie aan de hand waarvan ik het schilderij opzet. Ik werk nooit van bestaande foto's. Vooraf overleggen we over de kleding en soms neemt iemand meerdere kledingstukken mee om te kiezen. Ik ga nadrukkelijk op zoek naar wat de geportretteerde belangrijk vindt.'

Sara, olieverf op linnen,
2016, 60 x 175 cm.

Tijdens de
poseersessies
wordt het werk
verfijnd.
(foto: Jan Luijk)

Hoe kom je tot de ideale pose? 'Eerst vraag ik welk doel het schilderij heeft. Is het een privé-opdracht of komt het in een openbare ruimte? Een portret gaat lang mee, dus gaat het er ook om hoe iemand later herinnerd wil worden. Toen ik Jan Peter Balkenende schilderde, wist ik dat zijn portret de uitstraling moest hebben van een man die acht jaar minister-president van ons land was. Vandaar het formaat, de houding, maar ook details zoals zijn koninklijke onderscheiding. Dus als mijn beide beroepen op één punt scharnieren, dan is het wel in het verplaatsen in de ander. Bij het schilderen in een persoon, voor mijn andere vak in een doelgroep. Ik kijk altijd naar wat past.'

En wie reken je als kunstenaar precies tot jouw doelgroep? 'Mensen kiezen echt voor mijn stijl. Meestal is de kunstenaarsselectie al achter de rug als ze vragen of ik een portret voor ze wil maken. In die gesprekken gaat het eigenlijk alleen over de aanpak. Hoe gaan de sessies precies in zijn werk? Hoe lang neemt het proces in totaal in beslag? En soms ook: hoe wordt het portret onthuld?'

Je combineert twee totaal verschillende werelden. Eentje van 'tijd is geld' en een van verstilling. Hoe ziet een dag op het atelier eruit? 'Als ik aan het schilderen ben, dan sluit ik mezelf helemaal af in mijn atelier. Voor het detailwerk in de eindfase gaat het doek naar mijn huiskamer. Daar kan ik rustig een poos gaan zitten kijken. Daarna heb ik soms aan een los uur genoeg om net dat ene detail aan te zetten waardoor het verder komt. Want ik heb de tijd nodig om weer objectief naar een werk te kunnen kijken.'

'Het grootste compliment is voor mij dan ook als mensen zeggen: ja, ik ben het echt.'

Zijne Majesteit Koning
Willem-Alexander in de
Collegiekamer van de
Gemeente Rotterdam.
(foto: Jan Luijk)

Joop van den Ende,
olieverf op linnen,
2015, 85 x 115 cm.

Wanneer krijgt de geportretteerde het schilderij voor het eerst te zien? 'Dat moment maakt deel uit van het proces. De opzet staat dan helemaal, maar alle details zijn nog onuitgewerkt. Tijdens de poseersessies die dan volgen, verfijn ik het. Die fase is heel belangrijk, want door het poseren krijgt het schilderij meer diepgang.'

Dus is werken naar het leven essentieel voor een realistisch portret? 'Het is voor mij absoluut van toegevoegde waarde. Een geschilderd portret is nu eenmaal een interpretatie van de maker – heel anders dan een foto. Het grootste compliment is voor mij dan ook als mensen zeggen: ja, ik ben het echt.'

richardvanklooster.nl